

Les droits de participation des travailleurs dans les entreprises transnationales européennes, un droit européen inachevé / Josepha Dirringer // *Rev. IRES.* - 2018, nr 3 ; 2019, nr 1s. 103-122 bibliogr. summ.

Prawa udziału pracowników w europejskich przedsiębiorstwach transgranicznych, niekompletne prawo europejskie

Artykuł proponuje powrót, z prawnego punktu widzenia, do kwestii sposobu, w jaki pracownicy uczestniczą w procesach decyzyjnych europejskich firm ponadnarodowych. Niezależnie od tego czy są to procedury informacyjne, konsultacyjne, czy procedury negocjacji zbiorowych, wszystkie są promowane dla dobra dialogu społecznego, stanowiącego wartość dla Europy socjalnej. Jednak skuteczność praw partycypacji pracowników pozostaje niepewna. Z jednej strony procedury informacyjne i konsultacyjne zostały prawnie ustanowione przez prawo Unii Europejskiej ale środki zapewniające ich pełne stosowanie są niewystarczające. Z drugiej strony procedury negocjacji zbiorowych są praktyką o pewnej żywotności, której skuteczność normatywna pozostaje wciąż zbyt ograniczona. W obu przypadkach udział pracowników w opracowywaniu norm społecznych wydaje się ograniczony. Według autorki istnieją dwa dążenia, będące zawsze w sprzeczności. Z jednej strony istnieje potrzeba pewności prawnej i przewidywalności skutków przepisu. Z drugiej strony pozostaje przywiązanie do samoregulacji, a zalety istnienia normatywności niezależnej od normalizacji zinstytucjonalizowanej są nadal akceptowane. Jednak dobrze byłoby pogodzić te dwie cechy skuteczności prawnej. Z pewnością proceduralizacja w prawie jest próbą takiej koncyliacji. Jednak przeprowadzone badanie wykazuje pewne ograniczenia zdolności przepisów proceduralnych do zapewnienia pełnej skuteczności praw uczestnictwa. W rzeczywistości uczestnictwo pracowników jest nie tylko przedmiotem przepisów. Przedstawiciele pracowników biorą także udział w opracowywaniu przepisów, a tym samym w sposobie tworzenia zmian w ich obrębie. W tej perspektywie nie możemy zignorować znaczenia równowagi sił między różnymi podmiotami i kwestiami pod względem legitymacji demokratycznej w sposobie, w jaki nie można ignorować stosunków między Unią Europejską, państwami i różnymi sferami odnoszącymi się do liderów zawodowych.